

Försäkringsvillkor

Bil och lätt lastbil Företagsmotor

Innehåll

A. Översiktlig information	3
B. Allmänna försäkringsvillkor	8
Vilka fordon villkoren gäller för	8
Vad som ingår i försäkringen	8
Var försäkringen gäller	8
Självrisker	8
C. Krisförsäkring	9
D. Trafikförsäkring	10
Bonus i trafikförsäkring	11
E. Egendomsförsäkring	12
Vad som ingår i egendomsskyddet	12
Vilken egendom som är försäkrad	12
Vem försäkringen gäller för	12
Bonus i vagnskadeförsäkring	12
Brandförsäkring	13
Glasrutförsäkring	13
Stöldförsäkring	13
Maskin- och elektronikskadeförsäkring	15
Vagnskadeförsäkring	16
Avställningsförsäkring	17
Gemensamma aktsamhetskrav för egendomsskyddet	17
Hur vi värderar och ersätter din skadade egendom	18
F. Räddningsförsäkring	20
Vad försäkringen gäller för	20
Vi betalar inte	20
Självrisker	21
Aktsamhetskrav	21
G. Rättsskyddsförsäkring	22
H. Tilläggförsäkringar	25
Assistans	25
BilAllrisk	27
I. Allmänna bestämmelser	30
Information om Folksam's behandling av personuppgifter	30
Skaderegistrering	30
Avtalet och premien	30
Dubbelförsäkring	32
Avdrag på ersättning	32
Återkrav	32
Lag, garanti, annat åtagande	33
Krigsskador	33
Atomskador med mera	33
J. Om skada inträffar	35
K. Vid frågor om försäkring eller skador	37
L. Om vi inte skulle komma överens	38

A. Översiktlig information

Före den egentliga villkorstexten får du i det här avsnittet en översiktlig information om hur försäkringen gäller.

Detta häfte innehåller de försäkringsvillkor som gäller för Folksam Företag personbil och lätt lastbil. När vi i villkoren använder orden ”du” och ”din” menar vi – om inte annat sägs – både försäkringstagaren och var och en av övriga försäkrade personer. Med ”vi” och ”oss” menas försäkringsgivaren, det vill säga Folksam.

Vår verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen och vår marknadsföring följer svensk lag.

Omfattningen av din försäkring framgår av försäkringsvillkoren. Dessa och informationen tillhandahålls på svenska och all kommunikation mellan dig och oss sker på svenska. Om inte annat avtalats är försäkringstiden ett år.

Uppsägning av försäkring i förtid

Du kan säga upp försäkringen under försäkringstiden, till exempel om behovet av försäkringen upphör eller liknande omständighet inträffar. Du får också säga upp försäkringen vid skada att upphöra inom 14 dagar, se punkt 3.3 i I. Allmänna bestämmelser.

Försäkringspremie

Premien för din försäkring framgår av försäkringsbrev och premiefaktura. På premiefakturan finns också uppgift om sista dag för betalning.

Har premie lämnats i en offert gäller premieuppgiften enligt vad som sägs i offerten eller annars avtalats. Se punkterna 3.3–5.9 i I. Allmänna bestämmelser.

Försäkringsvillkoren och försäkringsbrevet

Detta är översiktlig information. Vi vill därför understryka, att det alltid är försäkringsbrevet och de fullständiga försäkringsvillkoren som bestämmer innehållet i ditt försäkringsskydd.

Ditt försäkringsbrev visar vilket skydd du har. Där finns också uppgift om försäkringstidens längd, premie, särskilda villkor med mera. Det är försäkringsbrevet och försäkringsvillkoren som tillsammans utgör avtalet mellan dig och oss.

Omfattning

Du kan försäkra din bil med olika försäkringsomfattningar. Vad som ingår i din försäkring framgår av försäkringsbrevet.

Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i EES-länderna samt i övriga länder som är anslutna till systemet med grönt kort. Försäkringen gäller även under transport mellan dessa länder.

Avställningsförsäkring enligt punkt 10 i E. Egendomsförsäkring gäller dock bara i Sverige.

Trafikförsäkringen gäller alltid i hela världen enligt Trafikskadelagen för skada som i följd av trafik med svenskregistrerad bil tillfogas svensk medborgare eller den som har sin hemvist i Sverige.

Självrisker

Självriskerna varierar beroende på vilken del av försäkringen som berörs, de framgår av ditt försäkringsbrev. Särskilda självrisker gäller i vissa fall. Dessa finns angivna under respektive avsnitt i försäkringsvillkoret.

Mervärdeskatt

Om försäkringstagaren är redovisningsskyldig för mervärdeskatt, betalar försäkringen inte en sådan kostnad. På begäran skall försäkringstagaren utnyttja sin avlyftningsrätt för mervärdeskatt gällande skadelidandes kostnader.

Trafikförsäkring

Du är skyldig att teckna en trafikförsäkring för din bil. Det är ägaren som ska fullgöra den plikten. Det är också ägaren som ska vara registrerad i Transportstyrelsen. Vid så kallad leasing är det dock leasingtagaren som ska teckna trafikförsäkring.

Trafikförsäkringen ersätter personskador och vissa egendomsskador enligt reglerna i trafikskadelagen. Observera att trafikförsäkringen inte gäller för skador på din egen bil. Din trafikförsäkring gäller inte heller för skada på egendom som du transporterar med bilen.

Trafikförsäkringen gäller normalt med en grundsälvrisk. I vissa fall kan också särskild självrisk bli aktuell, se punkt 4 i D. Trafikförsäkring.

Egendomsskydd

Egendomsskyddet ersätter skador på bilen och utrustning som hör till den. Vad de olika delarna av egendomsskyddet omfattar kan du se i punkterna 1–11 i E. Egendomsförsäkring. I punkt 12 i samma avsnitt anger vi hur vi värderar och ersätter skador på din egendom.

Tillbehör och annan utrustning som inte hör till bilen eller som det inte är normalt att ha i bilen ingår inte. Personliga tillhörigheter ingår inte. Informations- och kommunikationssystem för data, navigering, tv och video samt bilradio, band- eller cd-spelare, biltelefon eller annan liknande utrustning ersätts endast om den är fast monterad och konstruerad för att enbart användas i bilen, se punkt 2 i E. Egendomsförsäkring.

Begränsningar i egendomsskyddet

Här nedan anger vi de viktigaste begränsningarna i egendomsskyddet. Det finns fler begränsningar än de vi nämner här. Vi betonar att det är vad som står i den egentliga villkorstexten som gäller.

- Egendomsskyddet ger inte avbrottsersättning vid skada på bilen, det vill säga du får ingen kompensation för att du inte kan använda bilen. Det finns dock möjlighet att teckna en BilAllriskförsäkring som bland annat innehåller hyrbilsmoment.
- Ersättning för skadad eller stulen bilradio, band- eller cd-spelare, biltelefon eller annan liknande utrustning samt informations- eller kommunikationsutrustning för data, navigering, tv och video som är eftermonterad är begränsad till 20 000 kronor, om bilen är försedd med larm och 10 000 kronor om bilen saknar godkänt aktiverat larm.
- Vid stöld av på bilen monterade hjul är ersättningen begränsad till 25 000 kronor om inte hjullås monterats.
- Mobiltelefoner samt dvd- och cd-skivor ersätts inte.
- Maskin- och elektronikskadeförsäkringen gäller för bil som är högst åtta år gammal och som har körts högst 150 000 kilometer. Försäkringen upphör så snart någon av dessa gränser passerats.
- Vi betalar inte skada som hänt
  - under tävling med bilen eller träning för tävling, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet – inom inhägnat tävlingsområde, samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
  - under hastighetskörning med fordonet som till exempel stretrace eller bankörning. Detta gäller brand-, glasrute-, maskin- och elektronikskade- samt vagnskadeförsäkring.
- Vi betalar inte skada om någon som tillhör ditt hushåll tar bilen och använder den utan lov eller om någon annan som har tillgång till bilen använder den utan lov, se punkt 7. Stöldförsäkring i E. Egendomsförsäkring.
- Vi betalar inte ersättning för eventuell värdeminskning efter reparation, se punkt 12.6 i E. Egendomsförsäkring.
- De självrisiker som normalt gäller står i försäkringsbrevet. I vissa fall gäller förhöjd självrisk till exempel
  - vid vagnskada, om föraren är under 24 år
  - vid vagnskada om fordonets däck inte uppfyller de krav som lagen ställer.

Räddningsförsäkring

Försäkringen ersätter person- och fordonstransporter i samband med vissa nödsituationer.

Begränsningar i Räddningsförsäkringen

Vi betalar inte kostnader för förarens hemtransport om denne drabbas av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit. Detsamma gäller för passagerare. Vi betalar inte heller kostnader som uppstått om orsaken till driftstoppet är bränslebrist, se punkt 2 i F. Räddningsförsäkring.

Assistans

Försäkringen gäller vid driftstopp orsakat av bland annat trafikolycka för viss service.

Begränsningar i Assistans

Vi betalar högst tre skador/händelser som inträffar under samma försäkringsår, se punkt 13.1 i H1. Assistans. Du ska ha ett medgivande från Folksam Jour innan du själv beställer service, se punkt 5.1. Utan sådant medgivande riskerar du avdrag på ersättningen, se punkterna 5.2–5.3.

BilAllrisk

Försäkringen omfattar ersättning för hyrbil om den försäkrade bilen inte kunnat användas på grund av en skada som är ersättningsbar enligt villkoren för egendomsskyddet eller vagnskadegaranti.

Försäkringen omfattar också självriskreducering på vagnskada vid kollision med djur. Se H2. BilAllrisk.

Begränsningar i BilAllrisk

Försäkringen lämnar ersättning från den dag avbrottet inträffade och för den tid som är rimlig för reparation av bilen eller anskaffning av annan likvärdig bil. Ersättningen är begränsad till högst 45 dagar, se punkt 1.1 i H2. BilAllrisk.

Begränsningar enligt allmänna bestämmelser

Du ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till oss om ett förhållande som angivits i avtalet och som är av väsentlig betydelse för risken ändras. Om anmälan inte sker riskerar du avdrag på ersättningen, se punkt 5.2 i I Allmänna bestämmelser.

Vi betalar inte för skada som leverantör eller annan svarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande såvida du inte kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta, se punkt 13 i I. Allmänna bestämmelser.

Du ska anmäla försäkringsfall till oss så snart som möjligt och medverka till utredningen av försäkringsfallet. Om du försummar detta riskerar du avdrag på ersättningen, se J. Om skada inträffar.

Aktsamhetskrav

I villkoret finns regler om vad du ska göra för att om möjligt förhindra skador. Vi kallar det aktsamhetskrav. Du gör klokt i att gå igenom dessa, eftersom du kan få avdrag på skadeersättningen eller ingen ersättning alls om du bryter mot aktsamhetskraven.

För att du lättare ska finna de olika aktsamhetskrav som gäller har vi markerat dessa delar av villkorstexten med grå plattor. Vid aktsamhetskraven finns också bestämmelser om avdrag på ersättningen om du inte följer kraven.

Här nedan följer några viktiga aktsamhetskrav. Det finns fler aktsamhetskrav än de vi nämner här. Vi betonar att det är vad som står i den egentliga villkorstexten som gäller.

Aktsamhetskrav gäller

- Vid montering av elektriska kablar, bränsleledningar med mera samt för att värma eller torka bilen, se punkt 5.2 i Brandförsäkring.
- För egendom som inte är fast monterad, se punkt 7.2 i Stöldförsäkring.
- För hur bilen ska låsas eller hur nyckel får förvaras med mera, se punkt 7.4 i Stöldförsäkring.
- För service och underhåll på bilen samt skötsel av bilens kylsystem, se punkt 8.3 i Maskin- och elektronikskadeförsäkring.
- Genom att du ska se till att bilen inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.
- Genom att du ska se till att bilen inte körs av förare som saknar giltigt körkort eller kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.
- Genom att du ska se till att lärare/elev vid övningskörning uppfyller de krav som gäller.
- Gemensamma aktsamhetskrav i egendomsskyddet, punkt 3 i F. Räddningsförsäkring, punkt 14 i H1. Assistans och punkt 1.3 i H2. BilAllrisk.

Nedsättningsregler

Om du bryter mot något av aktsamhetskraven i punkterna 5.2, 7.2 och 8.3 i E. Egendomsförsäkring gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig. När det gäller aktsamhetskravet i punkt 7.4 görs avdraget i form av förhöjd självrisk.

Om du bryter mot något av aktsamhetskraven i punkterna 9.2 eller 11 i E. Egendomsförsäkring eller punkt 3 i F. Räddningsförsäkring eller punkt 14 i H1. Assistansförsäkring kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig.

Om du bryter mot något av kraven i punkterna 5. i H1. Assistans och 1-10 i J. Om skada inträffar och försummelsen medför skada för oss kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdrag görs efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid ringa oaktsamhet görs inget avdrag. Om du uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt din upplysningsplikt eller anmälningsplikt enligt punkterna 3.2 respektive 3.3 i I. Allmänna bestämmelser kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skulle ha haft för vår bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter.

Vi kan göra avdrag på ersättningen även vid framkallande av försäkringsfall. Vid uppsåtligt framkallande utgår ingen ersättning. Vi kan även göra avdrag på ersättningen vid åsidosättande av räddningsplikten eller vid lämnande av oriktiga uppgifter med mera vid skaderegleringen.

Rättsskydd

Vi ersätter dina advokat- och rättegångskostnader om du i egenskap av ägare, förare eller brukare av bilen råkar i tvist. Det finns dock vissa undantag och begränsningar.

Begränsningar i rättsskyddsförsäringen

Försäkringen gäller inte för tvister som vid en rättslig prövning ska handläggas som så kallade småmål (värdet av vad som yrkas understiger ett halvt prisbasbelopp).

Försäkringen gäller inte heller för brottmål, där misstanken eller åtalet till någon del avser uppsåtliga eller grovt vårdslösa gärningar, till exempel rattfylleri, grovt rattfylleri eller olovlig körning.

Försäkringen ersätter endast sådana kostnader som är nödvändiga och skäliga och beträffande arvode till ombud och försvarare högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt.

Vi ersätter inte kostnader som du kunde ha fått ersatt av staten eller av motpart. Högsta ersättningsbelopp är tre prisbasbelopp. Ytterligare begränsningar finns, se punkterna 3, 7-9 i G. Rättskyddsförsäkring.

Om vi inte skulle komma överens

Missförstånd eller oenigheter kan oftast klaras upp på ett enkelt sätt, till exempel genom ett telefonsamtal. Sist i villkorshäftet hittar du adresser och telefonnummer om du vill framföra klagomål.

B. Allmänna försäkringsvillkor

1. Vilka fordon villkoren gäller för

Villkoren i detta häfte gäller för personbil och lätt lastbil som enligt försäkringsbrevet är försäkrad genom Folksam Företag. Har du någon av Folksams märkesförsäkringar gäller separata villkor.

Med lätt lastbil menar vi lastbil med totalvikt på högst 3 500 kg.

2. Vad som ingår i försäkringen

Du kan försäkra din bil med olika omfattningar. Vad som ingår i din försäkring framgår av försäkringsbrevet. Nedan kan du se vilka olika omfattnings alternativ det finns:

	Trafik-försäkring	Hel-försäkring	Halv-försäkring	Avställnings-försäkring
Trafik*	X	X	X	
Kris	X	X	X	
Brand		X	X	X
Glas		X	X	X
Stöld		X	X	X
Maskin/elektronik		X	X	
Räddning		X	X	
Rättsskydd		X	X	X
Vagnskada		X		X**
Skada i bilens kupé		Tillägg (BilAllrisk)	Tillägg (BilAllrisk)	
Nyckelförlust		Tillägg (BilAllrisk)	Tillägg (BilAllrisk)	
Feltankning		Tillägg (BilAllrisk)	Tillägg (BilAllrisk)	
Hyrbil		Tillägg (BilAllrisk)	Tillägg (BilAllrisk)	
Assistans		Tillägg (Assistans)	Tillägg (Assistans)	

* Lagstadgad försäkring

** Begränsad omfattning, se punkt 10 i E. Egendomsförsäkring.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i EES-länderna samt i de övriga länder som är anslutna till systemet med grönt kort. Försäkringen gäller även under transport mellan dessa länder.

Avställningsförsäkring enligt punkt 10 i E. Egendomsförsäkring gäller dock bara i Sverige.

Trafikförsäkringen gäller alltid i hela världen enligt trafikskadelagen (TSL) för skada som i följd av trafik med svenskregistrerad bil tillfogas svensk medborgare eller den som har sin hemvist i Sverige.

4. Självrisiker

Självriskerna varierar beroende på vilken del av försäkringen som berörs. De självrisiker som gäller i ditt fall ser du i försäkringsbrevet. Ibland gäller särskilda självrisiker, dessa finns angivna under respektive avsnitt i detta villkor.

C. Krisförsäkring

Om du drabbas av psykisk ohälsa som en direkt följd av en skadehändelse som är ersättningsbar i denna försäkring, kan du få kristerapi i form av tio behandlingar hos en terapeut eller psykolog som vi anvisar. Behandlingen ska utföras i Sverige, påbörjas inom ett år och avslutas inom tre år från skadetillfället. Vi ersätter också skäligena och nödvändiga kostnader för resor och tolk. Du kan få reseersättning upp till 4 000 kronor. Kristerapi gäller utan självrisk, men behandling och alla kostnader ska godkännas av oss i förväg.

Kristerapi kan ges till den som äger bilen, förare som använder bilen med ägarens tillstånd och passagerare i bilen. Det gäller även om du skadats av någon annan som omfattas av försäkringen, men inte om du utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som är straffbelagd enligt svensk lag.

D. Trafikförsäkring

1. De bestämmelser som gäller för trafikförsäkringen finns i trafikskadelagen (TSL). Trafikförsäkringen gäller för skador till följd av trafik med den försäkrade bilen till exempel för personskador och skador på annans egendom utanför bilen.

Din trafikförsäkring gäller inte för skador på din egen bil eller på egendom i denna. Högsta ersättning är 300 miljoner kronor.

2. Vi åtar oss att betala en del skadekostnader utöver vad som följer av TSL:

- Skadade kläder och andra tillhörigheter som skadad förare, passagerare eller annan person bar eller medförde för personligt bruk. Vi ersätter inte skador på eller förlust av värdeföremål som till exempel kameror, ringar och smycken och inte pengar eller värdehandlingar. Högsta ersättning är 0,5 basbelopp per person.
- Skada på egendom utanför bilen även om den som drabbats av skadan varit medvållande. Den här utvidgade rätten till ersättning gäller inte vid skada på motordrivet fordon eller tillkopplat släp
  - på spårbundet fordon
  - på egendom som transporteras med fordon som nämns ovan
  - på egendom som tillhör försäkringstagaren eller den försäkrade bilens brukare eller förare
  - om egendomens ägare varit grovt vårdslös eller orsakat skadan med uppsåt.Högsta ersättning är 0,25 basbelopp per person.

3. Vi förhandlar med den som kräver ersättning och vid rättegång betalar vi dina rättegångskostnader i den utsträckning de är skäliga och överensstämmer med vårt intresse i rättegången. Vi är inte bundna av att du, utan godkännande av oss, tar på dig skulden för en skada, godkänner ersättningskrav eller betalar ersättning.

Vi betalar högst det belopp som motsvarar den trafikersättning den skadade skulle kunnat få enligt TSL.

Om någon drabbas av en personskada där ersättning ska lämnas från din trafikförsäkring betalar vi också ersättning för vissa ombudskostnader som den skadade har vid den utomrättsliga skaderegleringen i Folksam. Ersättning för ombudskostnader omfattar ombudets skäliga tidsåtgång för nödvändiga åtgärder i ärendet och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet respektive enligt brottmålstaxan.

Vid bedömningen av vilka ombudskostnader som kan betalas tillämpas den av Sveriges advokatsamfund och Svensk Försäkring gemensamt utarbetade promemorian om fördelning av arbetsuppgifter mellan skadereglerare och ombud i personskadeärenden. Vi betalar inte ombudskostnader som har samband med försäkringskassans handläggning eller prövning av ärendet eller med prövning i förvaltningsdomstol, om vi inte särskilt åtagit oss detta.

Vi inhämtar och betalar den medicinska utredningen i ärendet. Vi betalar inte ersättning för ytterligare sådan utredning, om vi särskilt åtagit oss detta. Beträffande vilka ombud som får anlitas gäller samma regler som för rättsskyddet, se punkt 6 i G. Rättsskyddsförsäkring.

4. Trafikförsäkringen gäller med en grundsjälvrisk som framgår av försäkringsbrevet.

I några fall gäller försäkringen med särskild självrisk, se nedan.

a. Självrisk är 1 000 kronor om föraren var under 24 år när skadan hände

b. Självrisk är 0,10 prisbasbelopp

- om föraren kört bilen utan giltigt körkort
- om läraren/eleven vid övningskörning inte upp fyllt de regler som gäller för övningskörning
- om föraren enligt strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft
  - gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
  - orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet.

Den sammanlagda självrisk i trafikförsäkringen får enligt TSL inte överstiga 0,10 basbelopp för fysisk person.

Självrisk enligt b) behöver dock inte betalas om det vid rattfylleribrott framgår att dessa omständigheter inte medverkat till skadans uppkomst.

Du ska efter krav från oss betala den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisk. Vi kan överlåta en fordran på obetald självrisk till Trafikförsäkringsföreningen.

5. Du behöver inte betala någon självrisk

- vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- om skadan hände medan bilen var stulen/tillgripen
- om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade bilen
- om du kan visa att annan person än du själv eller föraren vållat skadan och vi inte kan visa att du eller föraren varit medvållande.

Bonus i trafikförsäkring

6. Bonus innebär att du får rabatt för skadefria år på trafikförsäkringspremien, utom på den del som är fast grundpremie. Ny försäkring inplaceras i klass 7. Har skada inträffat det senaste året sker inplacering i klass 6. Flyttning från klass 7 till 8 kräver att de 15 senaste åren varit skadefria. För varje skada som leder till utbetalning från trafikförsäkringen sänks klassen med ett steg. Sänkning sker från och med nästa försäkringsår. Efter varje försäkringsår utan skada flyttas försäkringen till närmast högre klass. Du som har minst 15 skadefria år slipper rabattförlust för första skadan. Rabatten i trafikförsäkringen sänks inte i de fall som anges i punkt 5.

E. Egendomsförsäkring

1. Vad som ingår i egendomsskyddet

I detta avsnitt redogör vi för hur försäkringen gäller för den egendom du har försäkrad – din bil och den utrustning som ingår i skyddet.

Du ser i försäkringsbrevet vilka av dessa försäkringar som ingår i ditt egendomsskydd.

2. Vilken egendom som är försäkrad

Egendomsskyddet gäller för den försäkrade bilen i dess standardutförande och för annan normal utrustning till bilen till exempel bilbarnstolar, brandsläckare, utrustning till bilen (verktyg till ett värde av högst 1 000 kronor, en extra uppsättning hjul, kartböcker med mera).

Se även krav på aktsamhet i punkt 7.3.

Audioutrustning, biltelefon eller annan liknande utrustning samt informations- och kommunikationssystem för data, navigering, TV och video ingår dessutom under förutsättning att den är fast monterad och konstruerad för att enbart användas i bilen. Elektronisk utrustning som kan användas utanför fordonet omfattas inte. Vi ersätter till exempel inte dvd/cd-skivor, mobiltelefon, mp3-spelare eller GPS. Fordonsdel och utrustning som du monterat av eller ännu inte monterat ingår också. Slitage- och åldersavdrag görs enligt punkt 12.4.

Ovan nämnda utrustning ersätts utan beloppsbegränsningar om den är *fabriksmonterad* (se definition nedan).

Är utrustningen *eftermonterad* gäller vissa begränsningar enligt tabell nedan. I beloppsbegränsningen ingår också tillbehör till ersättningsbar utrustning. Monteringskostnad ersätts utöver beloppsbegränsningen.

Ålders- och självriskavdrag görs på eftermonterad egendom, se punkt 12.4.

Högsta ersättningsbelopp för eftermonterad utrustning

Bilradio, band/cd-spelare, biltelefon eller annan liknande utrustning, informations- och kommunikationssystem för data, navigering, TV och video

Stöld Med aktiverat larm	Stöld Utan aktiverat larm	Brand, Vagnskada
20 000 kr	10 000 kr	20 000 kr

Definition

Med fabriksmonterad utrustning menar vi bilmärkesunik i bilen integrerad originalutrustning som monterats av tillverkaren eller av denne auktoriserad verkstad.

3. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast ditt eget lagliga ekonomiska intresse som försäkringstagare och ägare till den försäkrade egendomen. Skulle det visa sig att det är någon annan än du som äger bilen gäller inte egendomsskyddet och någon ersättning kan inte betalas vid inträffad skada.

Vi har rätt att betala skadeersättning till

- säljaren eller kreditgivaren om bilen köpts på avbetalning eller kredit. Ersättning betalas då till säljaren/kreditgivaren intill dennes återstående lagenliga fordran
- ägaren om du har hyrt bilen på längre tid än ett år, det vill säga leasat den.

4. Bonus i vagnskadeförsäkring

Bonus innebär att du får rabatt på vagnskadepremien för skadefria år utom på den del som är fast grundpremie.

Ny försäkring inplaceras i klass 7. Har skada inträffat det senaste året sker inplacering i klass

6. Flyttning från klass 7 till 8 kräver att de senaste 15 åren varit skadefria. För varje skada som leder till utbetalning från vagnskadeförsäkringen sänks klassen med ett steg. Sänkning sker från och med nästa försäkringsår. Efter varje försäkringsår utan skada flyttas försäkringen till närmast högre klass.

Du som har minst 15 skadefria år slipper rabattförlust för första skadan.

Rabatten i vagnskadeförsäkringen sänks inte i de fall som anges i punkt 5 i D. Trafikförsäkring. För vagnskadeförsäkring gäller dessutom att rabatten inte sänks vid annan yttre olyckshändelse, vid uppsåtlig skadegörelse av någon utomstående eller vid kollision med djur.

5. Brandförsäkring

5.1 Försäkringen gäller för skada genom brand, brand som anlagts av tredje man, blixtnedslag eller explosion. Med tredje man menas annan än dig själv som handlat utan ditt samtycke.

Kortslutning av elektriska kablar ersätts inom åtagandet för maskin- och elektronikskadeförsäkringen, punkt 8.

För viss utrustning gäller särskilda beloppsgränser, se punkt 2.

5.2 Vi betalar inte skada som hänt

- genom trafikolycka (själva brandskadan ersätts givetvis, men inte följdskador, till exempel genom dikeskörning – då gäller i stället vagnskadeförsäkringen)
- under tävling med bilen eller träning för tävling, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet inom inhägnat tävlingsområde, samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- under hastighetskörning med fordonet som till exempel streetrace eller bankörning. Dessutom gäller vad som anges i punkt 10.2.

5.3 Aktsamhetskrav

Elektriska kablar, bränsleledningar och komponenter ska vara fackmannamässigt monterade. För att värma eller torka bilen får du bara använda anordning som vi godkännt för det ändamålet. Tillverkarens anvisningar ska följas.

5.4 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 5.3 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen varit lindrig. Se punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

5.4 Självrisiker

Självrisiken framgår av ditt försäkringsbrev.

6. Glasrutförsäkring

Försäkringen gäller för skada på vindruta, sidoruta eller bakruta som består i att rutan genombrutits, spräckts eller krossats.

6.1 Vi betalar inte skada som hänt

- vid kollision, vältning eller när bilen körts av vägen. Då gäller i stället vagnskadeförsäkringen.
- under tävling med bilen eller träning för tävling, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet inom inhägnat tävlingsområde, samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning.
- under hastighetskörning med fordonet som till exempel streetrace eller bankörning. Dessutom gäller vad som anges i punkt 10.2.

6.2 Självrisiker

Självrisiken framgår av ditt försäkringsbrev.

7. Stöldförsäkring

7.1 Försäkringen gäller för skada genom stöld eller tillgrepp av fortskaffningsmedel. Vi betalar också skador som uppstått vid försök till stöld eller tillgrepp.

Vid stöld av på bilen monterade hjul är ersättningen begränsad till 25 000 kronor, om inte hjullås är monterade. Begränsningen gäller inte vid stöld av hela bilen. För avmonterade hjul se aktsamhetskrav i punkt 7.3.

För viss annan utrustning gäller särskilda beloppsgränser kombinerat med krav på larm, se punkt 2.

Försäkringen gäller dessutom för skada som uppstått genom uppsåtlig skadegörelse i samband med sådan händelse. Vid förlust av bilen får du ersättning om den inte kommit tillrätta inom en månad efter det vi fått din anmälan om stölden.

7.2 Vi betalar inte skada om någon annan som har tillgång till bilen använder den utan lov.

Anmärkning till punkt 7.1 och 7.2

Begreppet stöld är definierat i brottsbalken. Det innebär att någon olovligen tar något som tillhör en annan person i avsikt att till exempel behålla eller sälja det.

Tillgrepp av fortskaffningsmedel

Innebär att någon olovligen tar fordon som tillhör annan person för att använda det, men utan avsikt att behålla eller sälja det.

Om däremot någon som har tillgång till ett fordon använder det utan lov, är det varken stöld eller tillgrepp. Det är i stället olovligt brukande, vilket innebär att någon olovligen brukar annans fordon som han redan har i sin besittning. Försäkringen gäller inte heller vid bedrägeri eller försäkringsbrott.

7.3 Aktsamhetskrav

När du lämnar bilen ska egendom som förvaras i den och inte är fast monterad vara inlåst i bilen. Fordonsdel eller utrustning som inte är fast monterad ska förvaras i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till.

Föremål som på grund av storlek, användning eller liknande inte rimligtvis kan förvaras inlåsta, skall förvaras aktsamt.

7.4 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 7.3 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen varit lindrig. Se punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

7.5 Aktsamhetskrav

När fordonet lämnas skall det vara låst med godkänt stöldskydd (ratt eller växellås). Nyckeln får inte lämnas kvar i bilen eller i närheten av den, detta gäller även vid lastning och lossning. Nyckeln får inte förses med uppgifter om namn, adress eller registreringsnummer. Kravet på låsning gäller inte när bilen förvaras i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till. Kravet på låsning gäller inte när bilen förvaras i allmänt garage, där du måste lämna ifrån dig nyckeln till stöldskyddet.

Kravet på låsning gäller inte heller när du har bilen på verkstad för reparation eller service.

Försäkringstagaren ska kontrollera att samtliga bilnycklar överlämnas vid köp av nytt fordon.

Vid förlust av nyckel ska försäkringstagaren spärra den bortkomna nyckeln så att den blir obrukbar.

7.6 Bryter du mot aktsamhetskraven i punkt 7.5 höjs självriskan med 5 000 kronor utöver ordinarie grundsjälvrisk.

Den höjda självriskan tillämpas inte vid enbart stöld av delar och tillbehör.

7.7 Självrisiker

Grundsjälvriskerna framgår av ditt försäkringsbrev. Du slipper grundsjälvrisk om bilen blir stulen och hittas med hjälp av spårsändare.

8. Maskin- och elektroniskadeförsäkring

8.1 Maskin- och elektroniskadeförsäkringen gäller för bil och lätt lastbil som är högst åtta år gammal, räknat från första registreringsdag och som körts högst 150 000 km. Försäkringen upphör alltså så snart någon av gränserna passerats.

Om du inte kan visa att skadan eller felet uppstått innan nämnda gränser passerats ska den anses ha hänt den dag du anmälde skadan eller felet till oss.

8.2 Försäkringen gäller för skada eller fel på följande komponenter

Motor och kylsystem

- motor som driver fordonet framåt inklusive styrelektronik
- startmotor inklusive start- och stoppsystem
- grenrör
- bränslesystem inklusive insprutningssystem och dess reglerfunktioner (utom ledningar, filter och bränsletank)
- avgasturbo, laddluftkylare inklusive styrsystem
- system för avgasrening inklusive dess styrsystem (utom ljuddämpare och avgasrör)
- tändsystem och dess reglerfunktioner inklusive tändlås (utom tändningsnyckel/kort/smartkey, tändstift och batteri)
- motorns kylsystem inklusive oljekylare och värmeelement samt fabriksmonterad kupévärmare som är integrerad i bilens kyl/värmsystem (utom fjärrsändare)
- fabriksmonterad klimatanläggning

Växellåda, kraftöverföring

- generator (och följskador som påverkar bilens elektriska funktion i dess standardutförande från fabrik)
- kraftöverföring inklusive styrelektronik (utom nedslitna lamellbelägg och följskador därav)

Elektronik

- elektriska kablar
- elektronikbox, säkringsdosa
- fabriksmonterad färddator, farthållare
- torkarmotor för vind- och bakruta samt regnsensor.
- fler funktion/kombinationsinstrument (hastighetsmätare, motorinformation)
- fabriksmonterat elektroniskt stöldskydd inklusive larm och centrallåseneht (utom dörrlås, nycklar/kort/smartkey och fjärrkontroll)
- fabriksmonterad stolsvärme

Broms, styrning

- servosystem för styrinrättning
- servosystem för bromsar inklusive styr- och reglersystem för låsningsfria bromsar (utom huvud- och hjälpcylindrar, bromsskivor, bromstrummor och bromsbelägg)

Säkerhets- och förarstödssystem

- antisladd-/spinnssystem samt chassistabiliseringssystem inklusive dess styrelektronik
- airbag inklusive givare och sensorer samt bältesförsträckare
- fabriksmonterat kollisionvarningssystem, informations- och kommunikationssystem för data, navigering, audio, tv och video (utom antenner, samt sensorer för parkering och backvarningssystem)
- styrenhet för fabriksmonterad xenonljus och adaptiva strålkastare (utom lampa och glas)
- styrenhet och motor för elektronisk parkeringsbroms (utom wire)

Hybridsystem

- batteri till hybridsystem

8.3 Vi betalar inte skada eller fel som

- uppstått under tävling med bilen eller under träning för tävling, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet, inom inhägnat tävlingsområde samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning

- som hänt under hastighetskörning med fordonet som till exempel streetrace eller bankörning
- är brandskada enligt punkt 5, glasskada enligt punkt 6, stölskada enligt punkt 7 eller vagnskada enligt punkt 9.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 10.2.

Definition

Med fabriksmonterad utrustning menar vi bilmärkesunik i bilen integrerad utrustning som monterats av tillverkaren eller av denne auktoriserad verkstad.

8.4 Aktsamhetskrav

Du ska se till att tillverkarens bestämmelser om service och underhåll på bilen följs och att sådant arbete är fackmannamässigt utfört. Du måste också se till att bilens kylsystem innehåller tillräckligt med frostskyddsmedel och att felaktigt bränsle inte används i bilen.

Komponenter som avviker från bilens seriemässiga utförande till exempel ”piratdelar”, är trimmade eller inte uppfyller biltillverkarens krav får inte användas.

8.5 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 8.4 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarigare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen varit lindrig. Se punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

8.6 Självrisiker

Självrisiken framgår den av ditt försäkringsbrev.

Den högre självrisiken som anges i försäkringsbrevet gäller för bil som passerat 80 000 km. Självrisiken tillämpas på de olika komponenterna var för sig, se punkt 8.2.

9. Vagnskadeförsäkring

9.1 Försäkringen gäller för skada genom trafikolycka, annan yttre olyckshändelse eller genom uppsåtlig skadegörelse av någon utomstående.

Några exempel på när försäkringen gäller

Om du krockar, välter, kör i diket, råkar ut för snöras eller fallande föremål till exempel ett träd, eller om fordonet skadas vid transport, till exempel på färja eller tåg.

För viss utrustning gäller särskilda beloppsgränser, se punkt 2.

9.2 Uppsåtlig skadegörelse

Om din bil skadas genom uppsåtlig skadegörelse av utomstående betalar vi

- halva vagnskadesjälvrisiken för bil som är vagnskadeförsäkrad hos oss
- den del av vagnskadegarantisjälvrisiken som överstiger 3 000 kronor.

Vi betalar inte skador som ersätts enligt punkt 7. Stöldförsäkring och som uppkommit vid stöld/inbrott eller försök till detsamma.

9.3 Vi betalar inte skada som hänt

- under tävling, träning för tävling, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet inom inhägnat tävlingsområde samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- under hastighetskörning med fordonet som till exempel streetrace eller bankörning
- på fordonsdel med konstruktions-, fabriktions- eller materialfel, om skadan orsakades av felet
- som består i slitage eller beror på bristfälligt underhåll genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Vi ersätter dock skada som är en direkt följd av sådan händelse som anges i punkt 9.1
- som beror på explosion i motor, ljuddämpare, däck eller slangar.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 10.2.

9.4 Aktsamhetskrav

Du ska se till att bilen inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

9.5 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 9.4 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt.

Avdraget kan i allvarigare fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inget avdrag om försummelsen varit lindrig. Se punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

9.6 Självrisiker

Självrisken framgår av ditt försäkringsbrev.

Om föraren var under 24 år när skadan hände höjs grundsjälvrisken med 1 000 kronor. Vid samtidig trafikskada tas endast en ungdomssjälvrisk ut.

Du slipper självrisk vid kollision med djur.

9.7 Aktsamhetskrav

Du ska se till att fordonets däck uppfyller de krav som ställs i författningar och föreskrifter (till exempel mönsterdjup och säsongsdäck).

9.8 Bryter du mot aktsamhetskravet i punkt 9.7 höjs självrisken med 3 000 kronor utöver grundsjälvrisken.

10. Avställningsförsäkring

10.1 Avställningsförsäkring gäller om detta anges i försäkringsbrevet. Försäkringen gäller endast i Sverige.

10.2 Försäkringen gäller när bilen är avställd i Vägtrafikregistret och inte brukas.

Egendomsskyddets villkor tillämpas. Rättsskyddsförsäkring ingår också.

Räddning samt maskin- och elektronikskadeförsäkring ingår däremot inte. Vagnskadeförsäkring enligt punkt 9 ingår men med begränsning att skada genom trafikolycka inte ingår.

Försäkringen gäller dock under direkt färd till och från närmaste bilprovningsstation eller annan behörig anläggning för besiktning. I dessa fall gäller också trafik- och räddningsförsäkring. Observera att begränsningen i vagnskadeförsäkringen fortfarande gäller.

10.3 Självrisiker

Vilka självrisiker som gäller framgår av ditt försäkringsbrev.

11. Gemensamma aktsamhetskrav för egendomskyddet

Du ska se till att bilen inte körs av förare som

- saknar giltigt körkort
- kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska se till att vid övningskörning såväl lärare som elev uppfyller de regler som gäller vid övningskörning.

Du ska också se till att bilen inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

11.1 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 11 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarigare fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inget avdrag om försummelsen varit lindrig. Se punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

12. Hur vi värderar och ersätter din skadade egendom

12.1 Vi ersätter din skada enligt de försäkringsvillkor som gällde för din försäkring på skadedagen.

12.2 Vi ersätter din ekonomiska förlust enligt nedanstående regler. Förlust eller annan olägenhet av att egendomen inte har kunnat användas betalar vi bara om vi särskilt har åtagit oss detta. Vi ersätter inte affektionsvärdet eller annat värde av personlig natur.

12.3 Vi har rätt att avgöra om en skada ska ersättas kontant eller repareras samt reparationsmetod eller ersättas med närmast motsvarande egendom.

Vi har också rätt att avgöra var egendomen ska inköpas eller repareras. Vi övertar äganderätten till all förlorad egendom som vi ersatt.

Vi åtar oss att vid reparation föreslå verkstad som är miljögodkänd av oss. Vid totalskada ombesörjer vi att bilen lämnas till av oss miljögodkänd bildemonterare.

Av miljöskäl är det viktigt att minimera avfallet och främja återanvändning av delar så långt detta är möjligt. Därför gäller för denna försäkring att

- reparationsmetod ska användas som ger minsta möjliga miljöpåverkan utan att kvalitet eller trafiksäkerhet påverkas
- begagnade originaldelar ska om så är möjligt användas
- skadade plastdetaljer ska repareras om så är möjligt
- anlitad verkstad ska vara miljögodkänd och ha särskild kompetens för reparation av plast
- skador på vindruta ska repareras om så är möjligt.

Vid skada som inte omfattas av försäkringen kan vi lämna förslag på miljögodkänd verkstad eller bildemonterare.

12.4 Ersättning för skada grundas på egendomens värde vid köp i allmänna handeln (marknadsvärde) omedelbart före skadan. Om bilen i förhållande till dess marknadsvärde inte är lönsam att reparera eller om den inte kommit tillräkta efter stöld värderar vi den, inklusive utrustning enligt punkt 2, samt eventuella lättmetallfälgar. Från denna regel görs avsteg dels enligt nästa stycke och dels enligt punkt 12.5.

Vid enbart skada eller stöld av utrustning enligt punkt 2 eller lättmetallfälgar beräknar vi marknadsvärdet genom fasta åldersavdrag från nyanskaffningspriset. Vi gör inget avdrag för första året från det att utrustningen inköpts ny. Därefter drar vi av tio procent för varje påbörjat år, dock högst 80 procent.

För däck yngre än fem år är avdraget 20 procent per körda 10 000 km. Vi betalar ingen ersättning för däck äldre än fem år, eller där mönsterdjupet understiger det av Transportstyrelsen beslutade. Aktuell självrisk dras av efter det att åldersavdrag gjorts.

12.5 Vid skada på bil som är ersättningsbar från egendomsskyddet, se E. Egendomsförsäkring, lämnas ersättning med ny bil av samma eller likvärdigt fabrikat, typ och årsmodell som den skadade (nyvärdesersättning) om följande förutsättningar är uppfyllda

- bilen är seriemässigt tillverkad
- bilen omfattas i Sverige av fabrikantens garantier och den svenska generalagentens andra åtaganden
- du har ägt bilen oavbrutet sedan den registrerades första gången
- skadan har hänt inom ett år efter det bilen registrerades första gången (förregistrering hos bilhandlare räknas inte)
- bilen har körts högst 20 000 km
- skälig reparationskostnad för bilen och den utrustning som ingår i bilens ”nypris” beräknas överstiga 50 procent av detta pris vid skadetillfället. Vid beräkningen räknas mervärdesskatt eller annan jämförlig skatt in i reparationskostnaderna.

Samtidigt skadad utrustning ersätts med ny om den ingick i bilens ”nypris”.

Om det finns särskilda skäl har vi rätt att i stället ersätta skadan kontant. Vi betalar då högst vad det skulle ha kostat oss att skaffa en ny bil.

12.6 Vi betalar inte

- kostnad för förbättring eller förändring av bilen som gjorts i samband med skadereparation
- merkostnader som beror på att du inte följt våra anvisningar om inköpsställe
- kostnad för lackering som inte motsvarar den som bilen hade i det seriemässiga utförandet. Vi betalar dock för varumärkes eller mönsterskyddad firmasymbol och reklamtext
- eventuell värdeminskning efter reparation
- merkostnad genom att reservdelar fraktats på annat sätt än vad som är normalt, om vi inte godkänt detta

- normalt slitage när bilen använts i samband med stöld eller annat olovligt tillgrepp
- mervärdesskatt när försäkringstagaren eller bilägaren är redovisningsskyldig för sådan skatt.

12.7 Värdering av lös egendom

Du kan begära att en värderingsman, förordnad av handelskammaren, ger ett utlåtande om värdet på din egendom.

Det kostar pengar men kommer värderingsmannen fram till ett högre belopp än vad vi erbjuder, står vi för hela hans kostnad. I annat fall betalar du och vi hälften vardera.

Vi ersätter endast en värdering.

F. Räddningsförsäkring

1. Vad försäkringen gäller för

1.1 Räddningsförsäkringen gäller för person- och fordonstransporter som blivit nödvändiga genom att du i samband med resa med den försäkrade bilen råkat ut för sådana nödsituationer som anges i punkt 1.2.

Rese- och transportkostnader ska vara skäliga och göras med det billigaste transportmedel som går att använda med hänsyn till omständigheterna.

Om du ordnar transport med privat bil betalar vi ersättning enligt Skatteverkets regler för skattefri bilersättning med egen bil. Räddningsförsäkringen gäller också för tillkopplad släpvagn, till exempel husvagn.

1.2 Persontransporter

Om din bil stulits, skadats eller fått driftstopp betalar vi kostnader för resa till hemort för förare och passagerare. I stället för hemresa betalar vi kostnaden för fortsatt resa till bestämmelseorten om detta inte blir dyrare.

Vi betalar hemresan, dock längst till bilens hemort, för passagerare som inte kan fortsätta resan därför att föraren drabbats av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit.

1.3 Fordonstransporter

Om din bil råkat ut för skada enligt punkt 1.2 betalar vi kostnader för

- bärgning till närmaste lämpliga verkstad eller reparation på platsen om detta inte blir dyrare
- transport till bilens hemort i Sverige om bilen måste lämnas kvar på grund av att förare eller passagerare drabbats av akut sjukdom, olycksfall eller har avlidit.

Om skadan hänt utomlands kan vi också betala hemtransport av bilen i oreparerat skick. Hemtransport av bilen ska först godkännas av oss.

1.4 Hämtning av fordonet

Dessutom betalar vi resekostnad för en person från bostaden eller resmålet för hämtning av bilen efter reparation eller då den kommit tillrätta efter stöld. Hämtningen ska du själv ordna, men vi ska först godkänna den. Om det finns särskilda skäl kan vi ombesörja hämtningen.

2. Vi betalar inte

Räddningsförsäkringen betalar inte

- kostnader för förarens hemtransport om denne drabbas av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit
- kostnader för passagerares hemtransport om denne drabbas av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit
- kostnader som du skulle ha haft även om skadan inte uppstått
- kostnader som uppstått om orsaken till driftstoppet beror på bränslebrist
- hämtning eller hemtransport av bilen i skadat skick (reparation ska alltså först göras) såvida inte skadan hänt utomlands se punkt 1.3
- högre kostnader för hämtning eller hemtransport än vad bilen är värd när transporten görs
- kostnader som uppstått när händelsen inträffar under tävling med bilen eller under träning för tävling, uppvisning, övningskörning eller liknade användning, inom inhägnat tävlingsområde, samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- kostnader som uppstått när händelsen inträffar under hastighetskörning med fordonet som till exempel streeTrace eller bankörning.

3. Aktsamhetskrav

Du ska se till att bilen inte körs av förare som

- saknar giltigt körkort
- kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska se till att vid övningskörning såväl lärare som elev uppfyller de regler som gäller vid övningskörning. Du ska också se till att bilen inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

3.1 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 3 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarigare fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inget avdrag om försummelsen varit lindrig. Se punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

4. Självrisiker

Självrisiken framgår av ditt försäkringsbrev.

G. Rättsskyddsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den försäkrade bilens ägare, brukare och förare – de försäkrade – i denna deras egenskap. Försäkringen gäller inte för den som brukat bilen utan lov.

2. Vad försäkringen gäller för

2.1 Försäkringen gäller för tvist, som kan prövas som tvistemål (T-mål) av tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen. Måste en tvist först handläggas av någon annan instans täcks inte kostnaderna för en sådan förberedande prövning av försäkringen. Om resning beviljas i nämnda mål gäller försäkringen också för det. Rättsskyddet gäller inte för kostnader för prövning i Trafikskadenämnden.

2.2 Försäkringen gäller för brottmål där den försäkrade misstänks, åtalas eller slutligen döms för

- brott som enligt lagen bara kan medföra bötesstraff, till exempel vårdslöshet i trafik
- vållande till annans död eller vållande till kropps-skada eller sjukdom.

Kan den som åtalas för grov vårdslöshet i trafik eller för grovt vållande till annans död eller till kroppsskada eller sjukdom, genom lagakraftägande dom visa att brottet inte bedömts som grovt, gäller försäkringen.

3. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

- tvister som enbart kan prövas av administrativa myndigheter eller domstolar, till exempel länsstyrelse, länsrätt, kammarrätt eller regeringsrätt
- tvister som vid en rättslig prövning handläggs som så kallade småmål. Med småmål menas tvister där värdet av vad som yrkas ligger under ett halvt basbelopp. Beloppsbegränsningen gäller även för tvister utomlands. Tvist med oss om försäkringsavtalet omfattas dock
- tvister där du inte har ett befogat intresse att få din sak behandlad
- tvister med någon som du är eller har varit gift, registrerad partner eller sammanboende med
- för uthyres del, tvister som avser anspråk på grund av yrkesmässig uthyrning av bilen
- brottmål där misstanke om brott eller åtal till någon del avser uppsåtliga eller grovt vårdslösa gärningar, till exempel rattfylleri, grovt rattfylleri eller olovlig körning. Försäkringen gäller inte heller för tvist som avser skadestånd eller annat anspråk på grund av att den försäkrade begått, eller misstänks ha begått, sådana gärningar.
- tvister som avser skadeståndsanspråk mot dig om skadeståndsskyldigheten kan omfattas av trafikförsäkringen
- tvister som gäller personskadereglering så länge ersättning för ombudskostnader kan lämnas genom trafikförsäkringen.

4. När försäkringen gäller

4.1 Huvudregel

Du kan få rättsskydd om försäkringen gäller när tvisten eller misstanken om brott uppkommer och om den då gällt oavbrutet i minst två år. Försäkringen behöver inte hela tiden ha funnits i folksam. Om du tidigare haft samma slags rättsskyddsförsäkring i annat bolag får du tillgodoräkna dig den.

4.2 Om du inte haft försäkring i två år

Om du när tvisten uppkommer har försäkring men inte haft den så lång tid som två år, kan du ändå få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffat sedan försäkringen trätt i kraft.

4.3 Om din försäkring upphört

Om du inte längre har någon rättsskyddsförsäkring när tvisten uppkommer därför att försäkringsbehovet upphört kan du trots detta få rättsskydd genom försäkringen om den var i kraft

när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffade och det därefter inte har gått längre tid än tio år. Beträffande preskription se punkt 17 i I. Allmänna bestämmelser.

5. Var försäkringen gäller

Anspråket eller misstanken om brott ska ha sin grund i något som har inträffat inom försäkrings giltighetsområde, se punkt 3 i B. Allmänna försäkringsvillkor.

6. Ombud eller försvarare

6.1 För att få rättsskydd måste du anlita ett ombud eller en försvarare. Denne ska vara verksam nära din bostadsort, eller den ort där förhandling sker och ärendets natur. Huvudregeln är att ditt ombud måste vara en advokat eller en biträdande jurist som är anställd på en advokatbyrå.

Vi kan också godta ett ombud som har förordnats till offentlig försvarare. Du kan även anlita annat lämpligt ombud. Du och vi kan i så fall begära att Svensk Försäkring avger ett rådgivande yttrande i frågan om ombudets lämplighet.

6.2 Vi har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom rörande skäligheten av det anlåtade ombudets arvode och kostnader. Vi har även rätt att begära prövning av skäligheten av advokats eller biträdande jurists arvode och andra kostnadsanspråk hos Advokatsamfundets och Svensk Försäkrings Ombudskostnadsnämnd.

Om ombudet inte är advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå kan Svensk Försäkrings Nämnd för Rättsskyddsfrågor pröva skäligheten av arvodes eller kostnadsersättningen.

7. Vilka kostnader försäkringen ersätter

Vi ersätter endast sådana kostnader som är nödvändiga och skäliga. Vi ersätter inte kostnader som du kunde fått ersatt av staten eller av din motpart. Ersättning kan utgå även i tvister som förlikas eller av annat skäl aldrig kommer inför domstol.

Försäkringen ersätter

- ombuds och försvarares arvode och kostnader
- kostnader för nödvändiga utredningar som ditt ombud beställt
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljeförfarande
- expeditjonskostnader i domstol
- rättegångskostnader som du har ålagts att betala till din motpart
- rättegångskostnader som du vid förlikning har åtagit dig att betala till din motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade fullföljts
- kostnad för medlare som blivit utsedd av tingsrätt eller hovrätt.

Ersättning lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet, respektive enligt brottsmålstaxan. Som huvudregel utbetalas arvode och annan ersättning då ärendet har slutredovisats till Folksam. Allmänt å conto kan dock utbetalas om det finns skäl till det med hänsyn till det arbete som lagts ned i ärendet och till den tid som återstår innan ersättning kan fastställas.

Betalning å conto sker inte oftare än en gång i halvåret.

8. Vilka kostnader som försäkringen inte ersätter

Försäkringen ersätter inte

- värdet av ditt eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra omkostnader som du har haft
- kostnaden för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- merkostnader som beror på att du har anlitat flera ombud eller försvarare eller bytt ombud eller försvarare såvida det inte föreligger särskilda skäl
- ersättning till skiljemän
- kostnader som i avvaktan på prövning av liknande mål inte ska ersättas enligt 10 § 9 punkten rättshjälpslagen
- tvister som har samband med överlåtna krav. Har du tillerkänts ersättning i form av skadestånd som också får anses täcka advokatkostnader, får du inte ersättning ur försäkringen för dessa kostnader.

9. Högsta ersättningsbelopp

Vid varje tvist eller brottmål kan ersättningen högst uppgå till tre prisbasbelopp.

Endast en tvist anses föreligga om

- du och annan försäkrad står på samma sida
- flera tvister avser samma angelägenhet
- yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser och omständigheter.

Således kan en tvist föreligga även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

10. Självrisiker

Självrisiken är 20 procent av skadekostnaden, dock lägst 1 500 kronor eller vad som framgår av försäkringsbrevet.

H. Tilläggsförsäkringar

Du har möjlighet att göra olika tillägg till din försäkring:

1. Assistans. Tillägg som ger dig assistansservice i vissa nödsituationer.
2. BilAllrisk. Tillägg som ger dig utökat skydd och hyrbil vid skada på bilen.

H1. Assistans

1. Försäkrade personer

Rätt till service och ersättning har bilens ägare eller förare som använder bilen med ägarens tillstånd samt passagerare i bilen.

2. Giltighetsområde

Assistans gäller vid händelser som inträffar i Sverige eller i något av de länder, där den ordinarie bilförsäkringen gäller enligt punkt 3 i B. Allmänna Försäkringsvillkor.

3. Giltighetstid

Giltighetstiden för Assistans är densamma som för din ordinarie bilförsäkring.

4. Händelser som försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för driftstopp som förhindrar fortsatt färd och som orsakats av

- explosion, kollision, vältning, avkörning eller annan trafikolycka
- brand
- maskinhaveri eller annat tekniskt fel som är oförutsett och inte beror på bristande underhåll
- bränslebrist, punktering, förlust av bilnycklar eller att bilnycklarna låsts in i bilen
- stöld eller tillgrepp av bilen och försök till stöld eller tillgrepp av bilen.

5. Begäran om service, skadeanmälan

5.1 Begäran om service och anmälan om skadehändelsen lämnar du direkt till Folksam Jour. Du ska då lämna sådana uppgifter om försäkringen, bilens registreringsnummer som Folksam Jour behöver för sin handläggning.

5.2 Du ska ha ett medgivande från Folksam Jour innan du själv beställer service såvida inte omständigheterna hindrar dig från att omedelbart kontakta Folksam Jour.

5.3 Om du bryter mot bestämmelserna i punkt 5.2 och försummelsen medför skada för oss kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdrag görs efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid ringa oaktsamhet görs inget avdrag.

6. Service och ersättning för kostnader

I fråga om reparation på plats, bärgning och hämtning enligt nedan, gäller försäkringen också för tillkopplad släpvagn, till exempel husvagn.

7. Reparation på plats

Vi ombesörjer och betalar nödvändig reparation på platsen för händelsen, om detta är möjligt och det inte blir dyrare än bärgningskostnad. Däremot betalar vi inte kostnader för reservdelar och verkstadsreparation.

Vi ombesörjer och betalar den laddning av bilens batteri som kan vara nödvändig för fortsatt körning.

Om bilens nycklar förlorats eller låsts in i bilen svarar vi för låsöppning, om detta kan göras på platsen. Måste låssmed anlitas, betalar vi kostnaderna för detta, dock högst med det belopp som en bärgning skulle ha kostat.

Vid driftstopp på grund av bränslebrist betalar vi för transport av nytt bränsle. Bränslekostnaden betalar vi inte.

Vid driftstopp på grund av punktering hjälper vi dig med byte av hjul. Eventuella ytterligare kostnader, till exempel för inköp av annat däck, betalar vi inte.

8. Bärgning

Vi ombesörjer och betalar sådan bärgning av bilen som är nödvändig på grund av den inträffade händelsen, om driftstoppet inte kan avhjälpas på plats enligt ovan. Bärgning görs till närmaste lämpliga verkstad.

9. Hyrbil, flyg eller tåg

Vid driftstopp, stöld eller tillgrepp som varar längre än en timme, ser vi till att du får en hyrbil. Vi ersätter hela dygns- och kilometerkostnaden för bil av högst samma storlek som den försäkrade. Hyrbilen tillhandahålls under högst tre dygn. Om hyrbil inte kan ordnas ombesörjer och betalar vi transport av bilens förare och passagerare till hemorten eller resmålet. Transporten sker med tåg eller, om tågresan skulle ta mer än sex timmar (utomlands mer än tio timmar), med flyg i turistklass.

Vid händelse som inträffar utomlands gäller dessutom följande: om bilen inte är reparerad – eller kommit tillrätta efter stöld eller annat tillgrepp – vid tiden för den planerade hemresan, ombesörjer och betalar vi transport av bilens förare och passagerare till hemorten. Transporten sker med det transportmedel som med hänsyn till omständigheterna är billigast.

10. Hämtning av bilen

När bilen är färdigreparerad – eller kommit tillrätta efter stöld eller annat tillgrepp – ombesörjer och betalar vi transport för en av de försäkrade från bostaden eller resmålet för att hämta bilen. Om det finns särskilda skäl kan vi ombesörja hämtning av bilen.

11. Hotellkostnader

Om vi inte under det dygn då händelsen anmäldes till Assistans kan tillhandahålla hyrbil eller ordna transport till hemorten eller resmålet, ombesörjer och betalar vi en övernattnings på hotell för förare och passagerare. Påföljande dag ska vi tillhandahålla hyrbil eller transport.

12. Tillgång till service

Assistans åtar sig att tillhandahålla service enligt försäkringen så snabbt som möjligt, dygnet runt. I Sverige får du service inom en timme, utomlands inom fyra timmar. I något fall kan emellertid omständigheter som vi inte kan råda över medföra att service inte kan ges inom den tid eller i just den form som villkoren anger (till exempel när det gäller inkvartering, hyrbil, tåg- eller flygtransport). Alternativa lösningar kan då bli nödvändiga, men du kommer att kompenseras för de extra kostnader detta kan medföra för dig.

13. Begränsningar

13.1 Vi betalar för högst tre skador/händelser inträffade under samma försäkringsår.

13.2 Vi betalar inte för skador/händelser

- som inträffat under tävling med bilen eller under träning för tävling, uppvisning, övningskörning eller liknade användning, inom inhägnat tävlingsområde, samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- som inträffat under hastighetskörning med fordonet som till exempel streeTrace eller bankörning
- kostnader för mat, telefonsamtal eller liknande
- kostnader som förare och passagerare normalt skulle haft för till exempel logi, taxi, bensin, vägtullar, broavgifter och liknande.

14. Aktsamhetskrav

Du ska se till att bilen inte körs av förare som

- saknar giltigt körkort
- kan gå sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska se till att vid övningskörning såväl lärare som elev uppfyller de regler som gäller vid övningskörning. Du ska också se till att bilen inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

14.1 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 14 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade

skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarigare fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inget avdrag om försummelsen varit lindrig. Se punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

15. Försäkringen upphör

Försäkringen upphör

- när bilen avställs i Vägtrafikregistret
- om ordinarie bilförsäkring ändras till att omfatta enbart trafikförsäkring.

16. Självrisiker

Självrisiken framgår av ditt försäkringsbrev. Du som har Assistans slipper självrisiken i räddningsförsäkringen, se försäkringsbrev. Denna förmån begränsas till tre räddningshändelser under samma försäkringsår.

H2. BilAllrisk

1. Avbrottsersättning/Hyrbil

1.1 Avbrottsersättning/hyrbilsförsäkring omfattar ersättning för hyrbil om den försäkrade bilen inte kunnat användas på grund av skada som är ersättningsbar enligt villkoren för egendomsskyddet eller vagnskadegaranti. Vid maskinskada gäller försäkringen även om ålders och kilometergränserna som anges i punkt 8.1 i E. Egendomsförsäkring passerats.

Avbrottsersättning/hyrbilsersättning lämnas för den tid som är rimlig för att reparera bilen. Vid stöld lämnas dessutom ersättning för den tid bilen varit borta. Om den inte repareras/återfinns lämnas istället ersättning för den tid som är rimlig för att skaffa annan likvärdig bil.

Ersättning lämnas från och med den dag avbrottet inträffade och under högst 45 dagar. Vi betalar 75 procent av dygns- och kilometerkostnaden för hyra av bil hos biluthyrningsföretag som vi anvisat. Vid skada som inträffat utomlands betalar vi 100 procent av dygns- och kilometerkostnaden, under förutsättning att hyrbilen tas ut och nyttjas i utlandet i samband med inträffad skada. Hyrbilen ska utrymmesmässigt vara i samma storleksklass som den försäkrade bilen. Du har rätt att välja en bil som uppfyller våra säkerhets- och miljökrav.

Om du avstår från att hyra bil, betalar vi avbrottsersättning istället med 150 kronor per dag från och med första avbrottsdagen.

Vid skada utomlands ska återresa till hemorten, om detta är möjligt, anpassas så att du själv kan hämta och köra hem din bil. Om du måste använda hyrbilen för hemresan betalar vi hyrbilskostnaden tills dess du kommer hem.

Om du är berättigad till ersättning för hyrbil även från Assistans betalar hyrbilsförsäkringen 100 kronor per dag utöver den ersättningen.

1.2 Aktsamhetskrav

Du ska se till att bilen inte körs av förare som

- saknar giltigt körkort
- kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska se till att vid övningskörning såväl lärare som elev uppfyller de regler som gäller vid övningskörning. Du ska också se till att bilen inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

1.3 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 1.2 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarigare fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inget avdrag om försummelsen varit lindrig. Se även punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

1.4 Begränsningar

Vi gör avdrag från hyrbilsersättningen för avbrotts- eller stilleståndsersättning som du i samma skada har rätt att få från annan försäkring.

2. Skada i bilens kupé och bagageutrymme samt skada på takbox och lasthållare

Vi betalar skada på bilens inredning i kupén eller i bagageutrymmet samt skada på takbox och lasthållare genom en plötslig och oförutsedd händelse. Vi betalar inte skada som undantas i egendomsskyddet enligt E. Egendomsförsäkring. Vi ersätter inte skada orsakad av djur eller insekter eller skada orsakad av slitage eller vanvård. Vi ersätter inte skada på grund av tekniskt fel.

Högsta ersättningsbelopp är 50 000 kronor.

Självrisk är 1 000 kronor. Om skadan i kupé beror på sjukdom gäller försäkringen utan självrisk.

3. Feltankning

Vi betalar ersättning för kostnader av rengöring av bränsletank, ledningar och filter vid felaktigt tankat bränsle. Vi ersätter även eventuell grundsjälvrisk vid bärgning i samband med felaktigt tankat bränsle.

Feltankning gäller utan grundsjälvrisk.

4. Nyckelförlust

Vi betalar ersättning för förlorad eller förstörd bilnyckel. Vi ersätter ny nyckel samt nödvändig omkodning eller avkodning.

Högsta ersättning är 4 000 kronor. Du kan nyttja detta högst en gång per försäkringsår.

Nyckelförlust gäller utan grundsjälvrisk.

5. Transportförsäkring

5.1 Vi betalar ersättning för egendom som medförts och som skadats i följd av trafik med bilen eller tillkopplad släpvagn.

Högsta ersättningsbelopp är 20 000 kronor.

5.2 Vi betalar inte

- ersättning för skadad egendom som tillhör föraren eller dennes hushåll (eventuellt kan hemförsäkringen gälla)
- skada på släpvagn
- skada som uppkommit i samband med försäkrads rörelse eller annan förvärvsverksamhet.

5.3 Aktsamhetskrav

Egendom ska stuvras och emballeras med omsorg och varsamhet. Om detta inte görs kan ersättningen vid skada minska eller utebli enligt punkt 7.1 i I. Allmänna bestämmelser.

5.4 Självrisk

Självrisk är 500 kronor vid varje skadetillfälle.

5.5 Hemtransport av bagage eller annan egendom

Har vi betalat transport av försäkrat fordon betalar vi också skäligena och nödvändiga kostnader för hemtransport av bagage eller annan egendom som transporterats med fordonet eller på tillkopplad släpvagn. Ersättning lämnas för transport till ägarens hemort i Norden.

6. Ersättning vid kollision med djur

Vid kollision med djur som plötsligt och oförutsatt kommit ut på vägbanan betalar vi

- vagnskadegarantisjälvrisk
- högst 6 000 kronor om fordonet saknar vagnskadeförsäkring eller vagnskadegaranti.

7. Delersättning för vagnskadegarantisjälvrisk

Vi betalar vid vagnskada, den del av debiterad vagnskadegarantisjälvrisk som överstiger 3 000 kronor, om fordonet är halvförsäkrat hos oss.

8. Uppsåtlig skadegörelse

8.1 Om fordon, som minst är halvförsäkrat hos oss, skadas genom uppsåtlig skadegörelse av tredje man betalar vi,

- för bil med vagnskadegaranti,
  - hälften av den vagnskadegarantisjälvrisk du annars skulle ha betalt.
- för bil med vagnskadeförsäkring i Folksam,
  - hälften av den vagnskadesjälvrisk som du annars skulle ha betalt.
- för bil med vare sig vagnskadegaranti eller vagn-skadeförsäkring,
  - högst 3 000 kronor.

8.2 Vi betalar inte

- skador orsakade av annat fordon
- skador som uppkommit vid stöld/inbrott eller försök till stöld/inbrott.
- skadegörelse ska anmälas till polisen. Vi skall delges anmälans diarienummer.

9. Självriscreducering hyrbil

Inträffar under resan en ersättningsbar skada på personbil som du hyr utomlands lämnas ersättning för självrisken med upp till 10 000 kronor vid maximalt två skadetillfällen per försäkringsår. Kostnaderna ska styrkas med kvitton i original.

10. Vagnskadesjälvrisk vid resa utanför Norden

Vi betalar

- vagnskadesjälvrisk för fordon som är vagnskadeförsäkrat hos oss
- vagnskadegarantisjälvrisk för fordon som är delkaskoförsäkrat hos oss om ersättningsbar vagnskada eller vagnskadegarantiskada inträffat i de länder som anges i så kallat grönt kort.

11. Försäkringen upphör

Försäkringen upphör

- när bilen avställs i Vägtrafikregistret
- om ordinarie bilförsäkring ändras till att omfatta enbart trafikförsäkring.

I. Allmänna bestämmelser

För försäkringen gäller försäkringsvillkor, försäkringsbrev samt försäkringsavtalslagen.

1. Information om Folksams behandling av personuppgifter

Folksams verksamhet är försäkringar. Verksamheten står under tillsyn av Finansinspektionen. Huvudansvarig för behandlingen av dina personuppgifter är det Folksams bolag som du har avtal med.

Uppgifterna används för förvaltning av ditt avtal och för ändamål som är nödvändiga i försäkringsverksamheten, såsom till exempel premieberäkning, statistik, marknadsföring och förebyggande av skador. Uppgifterna behandlas med sekretess, i enlighet med Folksams etiska regler.

Dina adressuppgifter och enkla grundläggande uppgifter om ditt avtal hanteras i ett för Folksamsbolagen gemensamt kundregister för rationell administration; bland annat automatisk adressuppdatering, samordning av information till dig och marknadsföring. Om du upptäcker felaktigheter i registrerade uppgifter vänder du dig till kundtjänst vid ditt närmaste Folksamkontor.

För utdrag ur Folksams register skriver du till: Registerutdrag, Folksam, 106 60 Stockholm.

2. Skaderegistrering

För att minska kostnader för ersättning som baseras på oriktiga uppgifter använder sig försäkringsföretagen i Sverige av ett gemensamt skaderegister (GSR). Genom detta, som används i samband med skadereglering, får försäkringsföretaget reda på om skadan även är anmäld till annat försäkringsföretag. De uppgifter som registreras är skadetyper, skadenummer och person- eller organisationsnummer. Personuppgiftsansvarig för registret är GSR AB, Box 24171, 104 51 Stockholm.

Med samma syfte kan vi även lämna uppgifter till Larmtjänst AB, en branschgemensam organisation som arbetar för att bekämpa försäkringsrelaterad brottslighet.

Enligt detta villkor har Folksam rätt att registrera anmälda skador i GSR och lämna uppgifter till Larmtjänst AB.

3. Avtalet och premien

3.1 Försäkringen gäller från och med den dag som anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen samma dag som den ska börja gälla, gäller den från och med det klockslag den tecknades.

3.2 Försäkringen förnyas automatiskt för ett år i sänder om inte uppsägning har gjorts av dig som försäkringstagare, förmedlare med av dig godkänd fullmakt eller av oss. Den förnyade försäkringen börjar löpa när tiden för den tidigare försäkringen går ut. Vill du istället säga upp försäkringen från huvudförfallodagen behöver du inte ange någon särskild anledning. Uppsägning från vår sida när du begär förnyelse kräver däremot särskilda skäl enligt försäkringsavtalslagen. Tecknar du försäkring för din bil i annat försäkringsbolag förnyas inte försäkringen.

3.3 Du kan säga upp försäkringen under försäkringstiden om det föreligger viss anledning som anges i försäkringsavtalslagen, till exempel om behovet av försäkring upphör eller liknande omständighet inträffar. Du får också säga upp försäkringen vid skada att upphöra inom 14 dagar.

Från vår sida kan vi säga upp försäkringen under försäkringstiden bara om du eller den försäkrade grovt åsidosatt era förpliktelser mot oss eller om det finns synnerliga skäl.

Om försäkringen sagts upp av dig eller oss, får du tillbaka den del av premien som du har rätt till.

3.4 Försäkringen och premien bygger på de uppgifter som du har lämnat oss. Vid premieberäkningen tar vi hänsyn till bland annat följande faktorer; vilken bil du har och hur gammal den är, var ditt företag är beläget, hur många mil du kör per år, vilken självrisk på vagnskadan som du väljer och ert tidigare skaderesultat.

Vi har rätt att begära uppgifter från dig som påverkar din premie. Får vi inte in begärda uppgifter beräknas premien utifrån av oss förutbestämda regler.

4. Upplysningsplikt

När du vill teckna, utvidga eller förnya försäkring ska du på vår begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen ska meddelas. Du ska ge riktiga och fullständiga svar på våra frågor.

Om du inser att vi tidigare haft oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska du utan oskäligt dröjsmål rätta uppgiften.

5. Riskökning

5.1 Du ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till oss om ett förhållande som har angetts i avtalet och som är av väsentlig betydelse för risken ändras.

5.2 Om du uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt din upplysningsplikt enligt punkt 4 eller anmälningsplikt enligt punkt 5.1 kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skulle ha haft för vår bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter.

5.3 Ändring av premie och andra villkor kan vi normalt bara göra i samband med förnyelse av försäkringen. Om vi vill göra sådan ändring meddelar vi dig senast i samband med att vi sänder dig premiekravet så du har tid att bestämma dig om du vill godta ändringen eller låta försäkringen upphöra.

Sådan premieändring som beror på ändrat riskförhållande, till exempel bilbyte, adressändring eller höjning av årlig körsträcka, har vi rätt att göra omgående.

Om det visar sig att körsträckeklassen varit för hög har du rätt att begära återbetalning efter försäkringsårets slut.

5.4 Premie för nytecknad försäkring ska betalas inom 14 dagar, eller enligt separat avtal, efter den dag då vi sände dig premiekravet. Detsamma gäller tilläggspremie på grund av att försäkringen ändrats under försäkringstiden.

Premie för förnyad försäkring behöver inte betalas tidigare än en månad från den dag då vi sände dig premiekravet. Om premieperioden är högst en månad ska premien dock betalas på periodens första dag.

5.5 Om premien inte betalas i rätt tid och dröjsmålet inte är av ringa betydelse skriver vi och säger upp försäkringen att upphöra 14 dagar därefter. Samtidigt påminner vi dig om att om du betalar inom 14 dagar så fortsätter försäkringen att gälla.

Är det fråga om obetald tilläggspremie får vi räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som du tidigare betalat.

5.6 Betalar du premien efter det att försäkringen har upphört på grund av underlåten betalning anser vi att du har begärt ny försäkring från och med dagen efter den då premien betalades.

Vi underrättar dig inom 14 dagar om vi inte vill bevilja ny försäkring.

5.7 Har du hindrats från att betala premie i rätt tid på grund av att du blivit svårt sjuk, berövats friheten eller inte fått ut lönen eller pensionen från din huvudsakliga anställning eller liknande hinder, fortsätter försäkringen ändå att gälla. Men den upphör om premie inte betalas inom en vecka efter det att hindret fallit bort och i vart fall när tre månader gått från den dag premien skulle ha betalats.

5.8 Skulle vi av någon anledning säga upp försäkringen men du får vårt brev för sent på grund av omständigheter som du inte kunnat råda över, upphör försäkringen först en vecka efter det

du fått brevet. Försäkringen upphör dock alltid tre månader efter avsändandet och detta gäller även om brevet inte kommer fram.

5.9 Vi kan överlåta en fordran på obetald premie till Trafikförsäkringsföreningen.

6. Dubbelförsäkring

Har samma intresse försäkrats mot samma fara hos flera bolag, är varje bolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade beviljat försäkring.

Du har dock inte rätt till högre ersättning från bolagen än vad som sammanlagt svarar mot skadan. Är summan av ansvarsbeloppen större än skadan, fördelas ansvarigheten mellan bolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

7. Avdrag på ersättning

7.1 Aktsamhetskrav

Försäkringen ger dig ett långtgående skydd vid skada. Du måste dock själv medverka till att skada inte inträffar. I villkoret finns några krav på aktsamhet som du måste följa för att inte riskera avdrag på ersättningen. Hur vi beräknar avdraget framgår vid respektive aktsamhetskrav i villkorstexten.

Hänsyn tas till den betydelse förfarandet haft för skadan eller dess omfattning och till omständigheterna i övrigt.

7.2 Framkallande av försäkringsfall

Försäkringen gäller inte för dig om du framkallat skadan uppsåtligen eller, i den mån du uppsåtligen förvärrat följderna av en skada.

Om skadan uppkommit eller dess följder förvärrats genom grov vårdslöshet från din sida kan vi göra avdrag på ersättningen. Detsamma gäller om du annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls.

9. Räddningsplikt

När en skada inträffar åligger det varje försäkrad att efter bästa förmåga begränsa dess omfattning till exempel larma brandkåren vid brand och försöka rädda hotad egendom i den mån det kan ske utan fara. Rimlig kostnad för åtgärd att hindra följderna av en skada som hänt ersätts av oss vare sig åtgärden lyckats eller inte, i den mån du inte har rätt till ersättning från annat håll.

Det nu sagda gäller även om det är fråga om att hindra en skada som omedelbart hotar att inträffa. Däremot ersätter vi inte förebyggande åtgärder som till exempel kostnad för låsbyte vid förlust av bilnyckel.

Har du uppsåtligen åsidosatt dina skyldigheter att vidta räddningsåtgärder kan vi göra avdrag på ersättningen efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Detsamma gäller om du har åsidosatt dina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet.

10. Identifikation med den försäkrade vid tillämpning av punkt 7

Med ditt handlande likställs handlande av den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen.

11. Undantag från bestämmelserna om avdrag enligt punkterna 5.2 och 9 samt vid brott mot aktsamhetskrav

Vi gör inget avdrag vid

- ringa oaktsamhet
- handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd eller som var under tolv år
- handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

12. Återkrav

I samma utsträckning som vi har betalat ersättning för skada övertar vi din rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

För trafikförsäkring gäller, att i samma utsträckning som vi har betalat ersättning, har vi enligt trafikskadelagen rätt att kräva tillbaka ersättning av den som vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller genom vårdslöshet i förening med rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Dessutom kan vi enligt trafikskadelagen framställa återkrav mot innehavare av järnväg eller spårväg samt mot den som är ansvarig för skada enligt lagen om produktansvar. Om vi förskotterar pengar eller ställer betalningsgaranti måste du betala tillbaka om det visar sig att du inte hade rätt till ersättningen från försäkringen.

13. Lag, garanti, annat åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

Har du vid köp av egendom tecknat särskild försäkring, så gäller din bilförsäkring endast i den mån ersättning inte lämnas genom den särskilda försäkringen.

14. Krigsskador

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution, upplopp eller uppror.

Om skadan hänt utanför Sverige tillämpar vi inte undantaget för krigsskador inom tre månader efter oroligheternas utbrott. Förutsättningen för att försäkringen ska gälla är dock att bilen fanns i det drabbade området vid utbrottet och oavbrutet fram till den dag skadan inträffade. Dessutom får du inte ha tagit del i oroligheterna eller tagit annan befattning med dem som rapportör eller dylikt och inte heller låtit någon annan använda bilen för sådana ändamål.

Under samma förutsättningar betalar vi också förlust av bil som konfiskerats eller måste lämnas kvar vid evakuering eller internering.

15. Atomskador med mera

Ersättning lämnas inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

Försäkringen gäller inte heller för skada genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terrorhandling. Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämma en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

16. Dammbrott

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammbrott.

17. Preskription

17.1 Du förlorar din rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd om du inte väcker talan mot oss inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Om du framställt ditt anspråk till oss inom den tid som angetts här har du dock alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, räknat från det att vi har förklarat att vi har tagit slutlig ställning till anspråket.

17.2 Trafikskadelagen

Du förlorar din rätt till ersättning om du inte väcker talan mot oss inom tio år från skadehändelsen. Om du begär omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen får talan dock väckas inom tre år från tidpunkten när det förhållande som ligger till grund för omprövningsyrkandet inträdde. Om du vill ha ersättning och har anmält skadan inom tio år eller begärt omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att vi har förklarat att vi tagit slutlig ställning till anspråket. Om talan inte väcks i rätt tid går rätten till ersättning förlorad. Talan får väckas senare än tio år endast om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om du har varit förhindrad att framställa anspråket i tid.

J. Om skada inträffar

1. Anmäl till oss vad som hänt så snart som möjligt. Ta gärna första kontakten med oss per telefon. Telefonnummer framgår av ditt försäkringsbrev.

2. Stöld, tillgrepp av forskaffningsmedel, skadegörelse eller skada som orsakats av annat okänt motorfordon ska också anmälas till polisen på den ort eller i det land där händelsen inträffade.

För vår bedömning i ersättningsfrågan är vi bland annat beroende av vad som framgår av polisprotokollet. Du ska därför medverka i polisutredningen genom att lämna alla uppgifter du har. Lämna oss en kopia av polisanmälan.

3. Skada som har hänt när bilen transporterats på annat färdmedel ska också anmälas till transportföretaget.

4. För att vi ska kunna bedöma ditt ersättningskrav måste du ge oss de upplysningar och handlingar som vi behöver såsom inköpskvitton, läkarintyg och så vidare.

Du är också skyldig att medverka till besiktning som vi vill utföra i anledning av inträffad skada.

5. Om du bryter mot bestämmelserna i punkterna 1-4 ovan och försummelsen medför skada för oss kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdrag görs efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid ringa oaktsamhet görs inget avdrag.

6. Om du eller någon annan som begär ersättning vid skada uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar oriktiga uppgifter, förtiger eller döljer något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning kan vi göra avdrag efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

7. Reparation ska i förväg godkännas av oss. Våra anvisningar ska följas vid valet av reparatör, reparationsmetod och material. Du ska ha ett medgivande från oss eller Folksam Jour innan du själv beställer reparation såvida inte omständigheterna hindrar dig från att ta kontakt med oss eller Folksam Jour.

För försäkringen gäller vissa miljöåtaganden. Dessa framgår av punkterna 12.3 i E. Egenomsförsäkring och 1.1 i H2. BilAllrisk.

Du ska som ägare till bilen, efter vårt medgivande, beordra reparation samt godkänna eller reklamera utfört arbete.

Återbetalning vid förskott

8. Om vi förskotterar pengar eller ställer betalningsgaranti för någon typ av kostnader måste du betala tillbaka om det visar sig att du inte hade rätt till ersättning från försäkringen.

Dröjsmålsränta

9. Vi strävar efter att betala skador så snart det går och i de fall utredningen drar ut på tiden kan vi betala ersättning i förskott. Skulle det ändå, trots att du gjort vad som åligger dig, dröja mer än en månad innan du får ersättning får du ränta på det belopp du är berättigad till. Tidpunkten för betalning kan dock förskjutas i vissa situationer som anges i försäkringsavtalslagen.

Dröjsmålsräntan beräknas enligt 6 § räntelagen. Medan vi väntar på polisutredning eller värdering får du istället ränta enligt Riksbankens referensränta. Även sådan ränta beräknas från den tidpunkt som anges i första stycket. Vi betalar inte ut räntebelopp som understiger 200 kronor.

Force majeure

10. Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om skadestredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

K. Vid frågor om försäkring eller skador

Kundservice

Kontakta Folksam Kundservice på telefon 0771-950 950.
För öppettider se folksam.se
E-post kundservice@folksam.se

Skadeärenden

Kontakta oss vid inträffad skada. Du når oss på telefon 0771-960 960.
För öppettider se folksam.se

Folksam Jour

Inom Sverige 0771-45 00 00
Utanför Sverige +46 771 45 00 00

Hjälp utanför Sverige

Utanför Sverige kan du få hjälp av våra larmcentraler, Falck Global Assistance eller vid personskada SOS International. Kontaktuppgifter, se nedan.

Falck Global Assistance

Box 44024
100 73 Stockholm
E-post folksam@falcktravelcare.se
Telefon +46 8 587 717 76
Fax + 46 8 587 717 62

SOS-International

Nitivej 6
DK-2000 Frederiksberg
Denmark
E-post sos@sos.eu
Telefon +45 70 10 50 50
Fax +45 70 10 50 56

L. Om vi inte skulle komma överens

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende. Om du ändå inte blir nöjd så kan du kontakta handläggarens närmaste chef. Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det prövat. Det finns olika möjligheter, beroende på vilken typ av försäkring du har.

Kundombudsmannen Folksam

Du som är kund i Folksam har möjligheten att få ditt ärende omprövat av Kundombudsmannen som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen omprövar de flesta ärenden rörande försäkring, skadefrågor och sparande. Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut kan Kundombudsmannen göra en opartisk bedömning av ditt ärende. Efter det att Folksam har lämnat sitt slutliga beslut har du ett år på dig att göra en anmälan till Kundombudsmannen, under förutsättning att preskription inte inträtt i enlighet med vad som anges nedan i avsnittet ”Vänta inte för länge”.

Adress: Kundombudsmannen Folksam, 106 60 Stockholm

Telefon: 020-65 52 53

E-post: kundombudsmannen@folksam.se

Webb: folksam.se

Branschgemensamma nämnder

Du kan i vissa fall få ditt ärende prövat i någon av följande nämnder.

Trafikskadenämnden

Trafikskadenämnden är fristående från försäkringsbolagen och verkar för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäringen. Vissa ersättningsfrågor ska alltid hänskjutas till nämnden för yttrande. Framför dina önskemål till Folksam om du vill att nämnden ska yttra sig i frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande.

Nämnden för Rättsskyddsfrågor

Nämnden för Rättsskyddsfrågor prövar på begäran av försäkrad omfattningen av rättsskydds-försäkring, fråga om ersättningsanspråk inom rättsskydds-försäkring och trafikförsäkring och fråga om överprövning av ombuds lämplighet inom rättsskydds-försäkring och trafikförsäkring. Du kan själv begära prövning hos Personförsäkringsnämnden och Nämnden för Rättsskyddsfrågor via en särskild blankett som finns hos Svensk Försäkrings Nämnder.

Adress: Svensk Försäkrings Nämnder, Box 24067, 104 50 Stockholm

Telefon: 08-522 787 20

Webb: forsakringsnamnder.se

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskydds-försäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Konsumenternas försäkringsbyrå, Box 24215, 104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

Webb: konsumenternas.se

Vänta inte för länge

Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten. Du förlorar din rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd om du inte väcker talan mot oss inom tio år från tidpunkten närdet förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde.

Om du som privatperson anmält en skada före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader pådig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.

Folksam